

Státní rostlinolékařská správa

Těšnov 17, Praha 1, PSČ 117 05

tel: 283094879 fax: 283094563

e-mail: sekretariat@srs.cz

Č.j.: SRS 026286/2008

V Praze, dne: 6.1. 2009

Nařízení Státní rostlinolékařské správy o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti zavlečení a šíření tesaříka *Anoplophora chinensis* (Forster)

Státní rostlinolékařská správa (dále jen „SRS“), jako správní úřad rostlinolékařské péče podle § 72 odst. 4 písm. e) zákona č. 326/2004 Sb. o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“),

nařizuje

níže uvedená mimořádná rostlinolékařská opatření podle § 76 odst. 2 věty druhé zákona k ochraně proti zavlečení a šíření tesaříka *Anoplophora chinensis* (Forster) – dále také jen „tesařík“.

Čl. 1 Pojmy

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- a) „náchylnými rostlinami“ rostliny určené k pěstování, jiné než osivo, druhů *Acer* spp., *Aesculus hippocastanum*, *Alnus* spp., *Betula* spp., *Carpinus* spp., *Citrus* spp., *Corylus* spp., *Cotoneaster* spp., *Fagus* spp., *Lagerstroemia* spp., *Malus* spp., *Platanus* spp., *Populus* spp., *Prunus* spp., *Pyrus* spp., *Salix* spp. a *Ulmus* spp.;
- b) „místem produkce“ areál, objekt, pozemek a jejich příslušenství nebo jejich soubor, využívaný jako samostatná produkční jednotka včetně navazujícího vybavení a zařízení;
- c) „vymezenou oblastí“ území v EU, ve kterém byl potvrzen výskyt tesaříka a které zahrnuje zamořenou a nárazníkovou zónu;
- d) „zamořenou zónou“ území, v němž byla potvrzena přítomnost tesaříka a která zahrnuje všechny rostliny vykazující příznaky napadení způsobené tesaříkem a, pokud je lze stanovit, také všechny rostliny, jež náležely v době pěstování ke stejné partii. Příznaky napadení jsou popsány v příloze, která je nedílnou součástí tohoto nařízení;
- e) „nárazníkovou zónou“ území do vzdálenosti nejméně 2 km od hranice zamořené zóny nebo od hranice stanoviště rostlin prostého výskytu tesaříka.

Čl. 2

Dovoz náchylných rostlin

1) Aniž by byla dotčena ustanovení uvedená v příloze III části A bodech 9, 16 a 18 a v příloze IV části A oddíle I bodech 14, 15, 17, 18, 19.2, 20, 22.1, 22.2, 23.1, 23.2, 32.1, 32.3, 33, 34, 36.1, 39, 40, 43, 44 a 46 vyhlášky č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, musí být náchylné rostliny pocházející ze třetích zemí, v nichž je znám výskyt tesaříka (Čína, Filipíny, Indonésie, Japonsko, Jižní Korea, Korejská lidově-demokratická republika, Malajsie, Myanmar, Taiwan, Vietnam, USA) – dále jen „třetí země, v nichž je znám výskyt tesaříka“, opatřeny osvědčením podle § 23 zákona, které v kolonce „dodatkové prohlášení“ potvrzuje, že:

a) rostliny byly pěstovány trvale v místě produkce umístěném v oblasti prosté *Anoplophora chinensis*, stanovené v zemi původu vnitrostátní organizací na ochranu rostlin v souladu s příslušnými mezinárodními standardy pro fyto-sanitární opatření, přijatými podle Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin revidované a schválené rezolucí 12/97 z 29. zasedání Konference Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO) v listopadu 1997 (dále jen „mezinárodní standardy pro fyto-sanitární opatření“). Název oblasti prosté *Anoplophora chinensis* musí být uveden v kolonce „místo původu“ v osvědčení podle § 23 zákona; nebo

b) rostliny byly po dobu alespoň dvou let před vývozem pěstovány v místě produkce stanoveném v souladu s mezinárodními standardy pro fyto-sanitární opatření jako prosté *Anoplophora chinensis*:

ba) které je registrováno vnitrostátní organizací na ochranu rostlin v zemi původu a tato organizace nad ním vykonává dohled; a

bb) které je každoročně podrobena dvěma úředním kontrolám zaměřeným na zjišťování jakýchkoliv příznaků výskytu *Anoplophora chinensis* a prováděným v období vhodném pro výskyt možných příznaků, při kterých nebyly žádné příznaky výskytu *Anoplophora chinensis* zjištěny; a

bc) v němž byly rostliny pěstovány na stanovišti:

— zcela zajištěném proti průniku *Anoplophora chinensis* fyzickou zábranou, nebo

— v němž se aplikují preventivní ošetření účinnými přípravky na ochranu rostlin a které je do vzdálenosti alespoň 2 km od své hranice obklopené nárazníkovou zónou, ve které se provádějí každoročně úřední průzkumy na zjišťování přítomnosti nebo příznaků výskytu *Anoplophora chinensis* v období vhodném pro výskyt možných příznaků. V případě zjištění příznaků výskytu *Anoplophora chinensis* v nárazníkové zóně musí být přijato neprodleně opatření k jeho úplné eradikaci; a

bd) kde byly rostliny, zvláště jejich kmeny a kořeny, těsně před vývozem úředně podrobeny pečlivé prohlídce zaměřené na výskyt *Anoplophora chinensis*. V případě

potřeby tato prohlídka zahrnuje i prohlídku vnitřních pletiv rostlin (dále jen „destruktivní vzorkování“).

- 2) Náchylné rostliny pocházející ze třetích zemí, v nichž je znám výskyt tesaříka,:
 - a) musí být podrobeny dovozní rostlinolékařské kontrole prováděné podle § 22 zákona a to ve vstupním místě nebo v místě určení stanoveném v souladu s § 25a zákona. Metody kontroly musí zajistit zjištění jakýchkoli příznaků výskytu tesaříka, zejména na kořenech a na kmenech rostlin. V případě potřeby tato kontrola zahrnuje i destruktivní vzorkování;
 - b) které splňují podmínky uvedené v bodě 1) a byly kontrolovány podle písm. a) tohoto bodu, musí být po provedené dovozní kontrole při přemístování na území České republiky a při přemístování z České republiky na území členských států Evropské unie opatřeny rostlinolékařským pasem ve smyslu § 2 odst. 1 písmene n) zákona, vystaveným v souladu s ustanovením § 17 zákona a podle § 18 zákona.

Čl. 3

Přemístování náchylných rostlin

- 1) Náchylné rostliny pocházející z vymezených oblastí na území České republiky musí být při přemístování na území České republiky a při přemístování z České republiky na území členských států Evropské unie opatřeny rostlinolékařským pasem ve smyslu § 2 odst. 1 písmene n) zákona, vystaveným v souladu s ustanovením § 17 zákona a podle § 18 zákona, který potvrzuje, že byly pěstovány v průběhu alespoň dvou let před přemístěním v místě produkce:
 - a) které bylo každoročně podrobena dvěma úředním kontrolám, zaměřeným na příznaky výskytu *Anoplophora chinensis* a provedeným v období vhodném pro výskyt možných příznaků, při nichž žádné příznaky výskytu *Anoplophora chinensis* nebyly zjištěny; v případě potřeby tyto kontroly zahrnují i destruktivní vzorkování, a
 - b) v němž byly rostliny pěstovány na stanovišti:
 - zcela fyzicky zajištěném proti průniku *Anoplophora chinensis*, nebo
 - v němž se aplikují preventivní ošetření účinnými přípravky na ochranu rostlin a které je do vzdálenosti alespoň 2 km od své hranice obklopené nárazníkovou zónou, oddělující jej od zamořené zóny, ve které se provádějí každoročně úřední průzkumy na zjišťování přítomnosti nebo příznaků výskytu *Anoplophora chinensis* v období vhodném pro výskyt možných příznaků. V případě zjištění příznaků výskytu *Anoplophora chinensis* v nárazníkové zóně musí být přijato neprodleně opatření k jeho úplné eradikaci.

- 2) Podnikající fyzická nebo právnická osoba, která ve vymezené oblasti pěstuje a uvádí na trh náchylné rostliny, musí být registrována v souladu s ustanoveními § 12 odst. 1 písm. a) zákona.

Čl. 4

Opatření ve vymezené oblasti

- 1) Hranice zamořené a nárazníkové zóny ve vymezené oblasti stanoví SRS na základě prokázaných údajů o biologii tesaříka, stupni jeho zamoření nebo usídlení a rozsahu rozšíření náchylných rostlin v daném území.
- 2) Pokud jde o první zjištění tesaříka v daném území a vymezení průzkum potvrdí jeho výskyt pouze na jediném stanovišti, lze rozsah nárazníkové zóny zmenšit, nikoliv však na kratší vzdálenost než 1 km od hranice zamořené zóny.
- 3) Pokud se výskyt tesaříka potvrdí v nárazníkové zóně, SRS neprodleně:
 - a) znovu vymezí odpovídajícím způsobem hranice zamořené a nárazníkové zóny; nebo
 - b) nařídí v nárazníkové zóně opatření podle odstavce 4 k úplné eradikaci tesaříka.
- 4) V zamořené zóně nařizuje SRS opatření s cílem eradikovat tesaříka, nejméně však vykácení a zničení rostlin napadených a rostlin podezřelých z napadení (s příznaky napadení nebo se známkami přítomnosti tesaříka), a to včetně kořenů, každoročně do 30. dubna.

V zamořené a nárazníkové zóně SRS provádí průzkum výskytu tesaříka, a to prohlídkou hostitelských rostlin v období vhodném pro výskyt možných příznaků.

Čl. 5

Poučení o tesaříku *Anoplophora chinensis*

Tesařík *Anoplophora chinensis* je škodlivý organismus podle § 7 zákona a § 3 vyhlášky Mze č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, při jehož výskytu nařizuje SRS mimořádná rostlinolékařská opatření k jeho eradikaci, nebo k zabránění dalšího šíření podle § 76 zákona.

Hlavními hostitelskými rostlinami jsou rostliny rodů *Acer* spp., *Aesculus hippocastanum*, *Alnus* spp., *Betula* spp., *Carpinus* spp., *Citrus* spp., *Corylus* spp., *Cotoneaster* spp., *Fagus* spp., *Lagerstroemia* spp., *Malus* spp., *Platanus* spp., *Populus* spp., *Prunus* spp., *Pyrus* spp., *Salix* spp. a *Ulmus* spp., tesařík se ale také může vyskytovat na rostlinách rodů *Ficus*, *Hibiscus*, *Mallotus*, *Rosa*.

Výskyt tesaříka *Anoplophora chinensis* na různých hostitelských rostlinách je na území Evropských společenství znám z Itálie, která přijala úřední opatření proti jeho dalšímu šíření dne 9. listopadu 2007 a z Nizozemska, které oznámilo přijetí obdobných úředních opatření dne 21. ledna 2008. Od roku 2007 jsou opakovaně hlášeny výskyty tesaříka *Anoplophora*

chinensis v mnoha zásilkách rostlin druhu *Acer* spp. určených k pěstování a pocházejících ze třetích zemí. Proto byla Nizozemskem zpracována v roce 2008 analýza rizika pro *Anoplophora chinensis*, která byla následně projednána a přijata Stálým výborem pro zdraví rostlin Evropské komise. Z této analýzy vyplynulo, že pravděpodobnost usídlení *Anoplophora chinensis* ve Evropském společenství je vysoká a v případě jeho usídlení může dojít k velkým hospodářským škodám.

Na rostliny rodu *Acer* spp. a na některé další náchylné rody rostlin, pocházející ze třetích zemí nebo ze Společenství, se dosud při dovozu nebo přemísťování neuplatňovaly v souvislosti s tímto škodlivým organismem žádné rostlinolékařské požadavky.

Dne 11. listopadu 2008 bylo proto vydáno rozhodnutí Komise 2008/840/ES o mimořádných opatřeních proti zavlékání *Anoplophora chinensis* (Forster) do Společenství a proti jeho rozšiřování na území Společenství, které stanovuje opatření pro dovoz náchylných rostlin s ohledem na jejich produkci ve třetích zemích a pro kontroly při vstupu na území Společenství, a dále opatření pro produkci, přemísťování a kontrolu náchylných rostlin pocházejících z oblastí na území Společenství, kde byl potvrzen výskyt *Anoplophora chinensis* (viz čl. 2 – 4). Je tudíž nezbytné přijmout odpovídající mimořádná rostlinolékařská opatření proti zavlékání *Anoplophora chinensis* do České republiky a proti jeho rozšiřování na území České republiky.

S platností k datu vydání nařízení SRS č.j.: 026286/2008 o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti zavlečení a šíření tesaříka *Anoplophora chinensis* nebyly na území České republiky stanoveny vymezené oblasti, neboť na základě průzkumu výskytu *Anoplophora chinensis* prováděného SRS nebyl na území České republiky doposud zjištěn výskyt *Anoplophora chinensis*.

Čl. 6

Sankce

Za porušení povinností stanovených tímto nařízením může SRS uložit pokutu fyzickým osobám podle ustanovení § 78 odst. 4 písm. b) a c) zákona do výše 50 000 Kč, nebo právnickým osobám podle ustanovení § 78 odst. 8 písm. b) a c) zákona do výše 1 500 000 Kč.

Ing. Mgr. Ivo Vrzal
ředitel Státní rostlinolékařské správy

Datum vyvěšení na úřední desce SRS:	15. 1. 2009	lmit
Datum vyvěšení na úřední desce Mze:	15. 1. 2009	lmit
Datum sejmutí z úřední desky SRS:	30. 1. 2009	lmit
Datum sejmutí z úřední desky Mze:	30. 1. 2009	lmit

PŘÍLOHA K NAŘÍZENÍ č. j.: SRS 026286/2008

Popis tesařika *Anoplophora chinensis* a příznaky napadení hostitelských rostlin

Anoplophora chinensis je brouk z čeledi tesaříkovití.

V tropických a subtropických oblastech je vývoj tesařika jednoletý, v evropských podmínkách mírného pásma až dvouletý, přezimuje většinou larva. Vajíčko je 5 mm dlouhé, protáhlého tvaru a krémově bílé barvy. Konce vajíčka jsou zúžené, před vylíhnutím se zbarvuje do žlutohněda. Larva je typického vzhledu tesaříků – kozlíčků, zploštělá, beznohá, v posledním stadiu až 45 mm dlouhá, krémově bílá s chitinizovanou hnědou předohrudí, před zakuklením více zežloutne. Kukla je zpočátku rovněž krémově bělavá, později žloutne ve své kukelní komůrce. Dospělec dosahuje velikosti 25 – 35 mm, je černý, na krovkách má několik nepravidelných bílých skvrn.

Mladá larvička se nejprve provrtává kůrou, vytváří požerek v kambiu do doby, než dojde k zavrtání do dřeva. Larvy do dospělosti pak žerou ve dřevě a v posledních stádiích vytváří ve dřevě rozsáhlé oválné chodby (až do \varnothing 3 cm), v důsledku žíru se také ve dřevě a jeho produktech objevují v závěru larválního vývoje nápadné dřevěné špony.

Brouci se líhnou v kukelní kolébce z kukly a vylézají ven výletovým otvorem až 1 cm velkým. Dospělci uskutečňují nejprve úživný žír v jarním období (listy, pupeny, mladá kůra), po dokončení pohlavní dospělosti dochází k páření a kladení vajíček zejména na poškozené dřeviny se sníženou vitalitou, ale samice mohou klást i do zcela zdravých stromů, a to až 70 ks vajíček. Brouk žije přibližně 4 – 8 týdnů, preletová vzdálenost se uvádí za příznivých povětrnostních podmínek cca 30 - 225 m denně.